

Döz gelinmez gaýgy-gamlaryň ýyl dolanşygy!..

Category: Kitapcy, Taryhda şu gün
написано kitapcy | 23 января, 2025

Döz gelinmez gaýgy-gamlaryň ýyl dolanşygy!.. DÖZ GELINMEZ GAÝGY-GAMLARYŇ ÝYL DOLANŞYGY!..

1977-nji ýylyň 1-nji maý günü...

Işçileriň bütindünýä raýdaşlyk günü Stambulyň «Taksim» meýdançasында uly joşgun bilen bellenip geçildi.

Emma birnäçe ýyl geçensoň terror güllelerinden wepat bolan DİSK-iň legendar başlygy Kemal Türkleriň çykyş edip durka ýüreklerimiz häzirem çawladan şol gorkunç provokasiýa şekillenýär.

Suw deposynyň üstüne ýerleşen demokratiýanyň we garamaýak işçileriň ganym duşmanlary meýdançany hyryny-dykyn dolduran mähelläniň depesinden ot sowurmaga başlapdylar.

Howsalaly ýagdaýda Kazanjy Ýokuşyna tarap ylgaşlap başlan işçileriň arasynda dyknyşyk döräp otuz dört ildeşimiz wepat boldy, yüz otuz ildeşimizem ýaralandı.

Şol döwür ady «Intercontinental» bolan häzirki «The Marmara» otelinde bagban bolup işleyän Burhan Ortak dowzahy ýatladýan atmosferada köpüsi oteliň müşderisu bolan azyndan on adamý depgilenip ölmekden halas etdi.

***

Bütin Türkïyäniň aramyzdan ýitip gidenlere aglan şol ganly gijesi düşeginde sagyna öwrülende aýak astyna düşüp depgilen adamlary, soluna öwrülende garşysyna «Tiz kömek» awtoulaglaryna yüklenen iň soňky deminde çyrpynyşyp ýatan bedenler çykypdy!

Ýüregine dökülen aýy gözýaşdan ýaňa kirpiginini kirpigine çatyp bilmän, ýatan düşeginden turup, awtoulagyna atlanyp, «Taksim» meýdançasyna gidilen gün – bu gün

***

Mundan tegelek ýigrimi ýyl öñ...

Güneşli aprel günü...

Nahalcy biri oteliň bagbany Burhana bir desse gül bilen bir nahal getirip berýär. "Güllere düşündim welin, nahaly näme üçin getirdiň?" diýip soranda:

– Agam, meniň pulumy bökdençsiz wagtly-wagtynda töläp dursuň. Emma görüşün ýaly meniň bu işden mal-mülk eýesi bolmagym, baýap gidibermegim mümkün däl! Iň bolmanda ösüp duran bir agajyň bolsun diýip, şu çynar nahalyny saňa getirdim! Derrewjik oturt muny! – diýýär.

Burhan boýy bir metre ýetip duran nahaly nirä ekjegini bilmän birbada aljyrap durýar.

Otelden çykyp saga tarap öwrülýär we häzir «Vakıfbank» binasynyň duran ýerinde säginýär.

– Boldy! – diýýär: – Agajy oturtjak ýerimi tapdym!

Derrew pil bilen bir çukur gazyp, çynar nahalyny oturtýar. Topragyny, döküninu beribem, oteliň awtoduralgasynadaky taksiçilere: «Bu agaç ulalanda kölegesinde otyrarsynyz. Şoň üçin ona gowja serediň» diýmäni-de ýatdan çykarmandy!

***

Pukara ganynyň akan gijesinde «Taksime» geleninde näme görendir öydýärsiňiz?...

Ýumurtga togalabermeli bolan meýdançada oturdan agajy dim-dik ýagdaýda göm-gök öwsüp duran bolsa näme!

Şonça başagaýlygyň, urdumşalygyň arasynda amala aşan bu gudraty gören bagban gözýaşlaryna erk edip bilmändir... Şol gündrn başlap, ony öz ýeke ogly Ýigit kimin söýüpdir, apalapdyr!

Wagtyň geçmegeni bilen meýdançada bolup geçen san-sajaksuz taryhy wakalara şaýatlyk eden şol çynaryň boýy häzir otuz metrdenem geçýär...

***

Şu gün şol geçen ganly 1-nji maý gününe tegelek kyrk üç ýyl doldy....

Işçileriň raýdaşlyk günü...

Aradan geçen şunça ýylda «Taksim» meýdançasynda köp sanly ýygnanşyklar geçirildi.

Her bir täze we tutumly çäreleri bilen şäheriň iň şüweleňli ýeri bolan «Taksim» indi öñküsindenem has betonlaşdyrylyp, beter ruhsyz hala getirildi. Beton toplumyna öwrülen meýdanda 1-nju maý günü wepat bolanylaryň hatyrasyna dikilen şol ýadygärlik cynary eken pahyryň ýadygärligine Kazanjy Ýokuşynyň başlanýan burçuna hormat tagtasy-da dikilmedi!..

Diňe şol cynardan başga...

Heniz on dört ýaşyndaka otly petegini almaga puly bolmandygy üçin Stambula haýwan daşalýan wagonda gaçgak bolup gelen tebigat söýüji Burhan Ortagyň ekip, gözüniň görevi deýin sereden «taryhyň shaýady» şol ýadygärlik cynar!..

Ugur DÜNDAR.

01.05.2020 ý, «SÖZCÜ» gazeti.

Terjime eden: Guwanç MÄMILIÝEW,
Stambul uniwersitetiniň talyby. Taryhda şu gün